

VAN MANUSKRIFT TOT TIJDSCHRIFT

toneel in drie bedrijven

door J.H. Römer J. Meeuwssen W.F. Anderson

1e Bedrijf (J.H. Römer).

Enkele malen per maand brengt de post een brief of pakje aan het bekende adres te Nijverdal. Soms ontlokt dit bezorgen, enkele wrevelige woorden, die uw redacteur meent te moeten uiten, wanneer de P.T.T. voor dag en dauw de rust in Nijverdal verstoort en reeds voor half acht aan de bel trekt voor een pak dat niet door de bus wil.

Dit is natuurlijk een grove onbetamelijkheid van onze kant, die misschien geleid heeft tot een beslissing van de P.T.T. om nu de eerste bestelling ter plaatse om 4 uur in de namiddag te verrichten. Hebt u dus stukken voor ons die spoedig ter plaatse moeten zijn laat u dan bij voorkeur er een expresse bestelling, van maken.

Wanneer we nu 's avonds tijd hebben, dan begint de eerste fase van de redaktiewerkzaamheden en gaan we het artikel enige malen grondig doorlezen. In eerste instantie wordt de aandacht geheel besteed aan het kennismaken van de inhoud. Wat wil de schrijver ons vertellen, welke manier van vertellen heeft hij en hoe is het artikel toegelicht met tekeningen, tabellen, foto's,

De eerste indruk doet veel. Een smakelijk niet te droog geschreven verhaal slaat altijd beter aan dan een dorre te wetenschappelijke verhandeling. Hiermede wil ik niet zeggen dat een zuiver wetenschappelijk artikel droog moet zijn, verre van dat. Evenmin is een vlot verhaal altijd van waarde. Gaarne zou ik hier nog eens het devies van Grondboer en Hamer willen neerschrijven: "Van onze lezers voor onze lezers." Elk lid van onze vereniging moet bij ons terecht kunnen met zijn pennevruchten.

De correctie

Foto W.F. Anderson

Hebt u iets onderzocht of ervaren wat van belang kan zijn voor onze lezers neemt u dan a.u.b. dadelijk de pen ter hand en stuurt u ons een epistel. Voelt u zich geen schrijver uit roeping of zijn uw tekeningen slecht, geen nood wij helpen u verder. Denk vooral niet dat de anderen geen belangstelling hebben, dat hebben ze juist wel. Dit is een advies gegroeid uit een jarenlang verkeer met onze auteurs en lezers. Vooral aan korte artikelen hebben wij steeds grote behoefte, ze zijn bijzonder gewenst om het nummer af te ronden.

Het is tijd om met fase 1. verder te gaan. Uw redacteur steekt weer een nieuwe pijp aan en leest verder. Wanneer de inhoud ons aanspreekt bent u over de eerste hindernis en wordt bij de tweede lezing alleen gelet op de zuiver geologische waarde, is alles wel juist geformuleerd, zijn de vaktermen wel juist gebruikt en geschreven?

Enormiteiten komen gelukkig vrijwel nooit voor, toch zijn we hier altijd op verdacht, een van onze beste auteurs heeft zelfs eens bij het overtikken van zijn artikel een totaal foutieve formatie laten verschijnen in een gebied wat gelukkig bij de redactie goed bekend is. Dat soort dingen vissen we er prompt uit, we zien dit als een deel van de redactieverantwoordelijkheid.

Helaas zijn wij van de redactiecommissie, op geologisch gebied, ook niet alwetend en moeten we soms de hulp inroepen van een specialist, we sturen het artikel naar een van onze beter geïnformeerde relaties en krijgen na enkele dagen het verhaal met op- en aanmerkingen terug, soms ook met alleen het bijschrift "prima."

Wij willen hier geen namen gaan noemen, maar toch wil ik gaarne een woord van dank richten aan die heren, die ons zo nu en dan terzijde willen staan met raad en daad.

Een heel enkele maal krijgen we een lijvig artikel toegestuurd waar zo echt het vele werk en de opoffering van de schrijver uit naar voren komt en wat ons toch niet bevredigt. Men kan wel aanvoelen waar de schrijver heenwil, en toch komt de opzet niet helemaal uit de verf. Dit is altijd pijnlijk, wij willen graag plaats inruimen, het artikel is belangrijk, beslist niet fout maar toch bereikt het de lezers niet. Een geestdriftig amateur wil nog wel eens "jumping to conclusions" plegen, voor een oude rot bevattelijk, voor de doorsnee lezers echter los zand. Tja en dan moet je met voorzichtige bewoordingen een brief schrijven waarin toch de zwakke punten naar voren gebracht worden, moeilijk want je weet dat de man in kwestie hier dagen op heeft zitten zwoegen.

Dit zijn gelukkig grote uitzonderingen, laten we aannemen dat alles voor elkaar is, en we kunnen beginnen te lezen met de ogen van onze N.G.V.-Leden. Dit houdt in, dat we zo nu en dan een zinnetje moeten veranderen, een paar woorden toevoegen een zinsnede wijzigen zodat het verhaal zich gemakkelijker laat lezen. Tevens gaan we dan eens kijken hoe de vaktermen geschreven zijn of de namen goed gebruikt zijn.

Het is bijzonder prettig hier eens te kunnen vermelden, dat wij slechts heel zelden een artikel hebben moeten weigeren. Hoewel de inhoud van het geschreven artikel natuurlijk geheel voor rekening van de schrijver komt, moeten we toch wel de eis stellen dat zoveel mogelijk steeds de oorspronkelijke literatuur wordt geraadpleegd, de waarnemingen zelf zijn gedaan en bij minder algemeen bekende gesteenten en fossielen de determinaties door een, aan een wetenschappelijke instelling verbonden specialist zijn uitgevoerd, u gelieve te bedenken dat ons blad aan een 40-tal universiteiten wordt toegezonden en ook indien dit niet het geval ware, er toch zeker geen blunders in de artikelen mogen voorkomen. Het is gewenst een artikel 10 weken van te voren in te zenden. De verschijningsdata zijn 7-2, 7-4, 7-6, 7-8, 7-10 en 7-12.

Ook zouden we graag steeds over een voorraad artikelen willen beschikken zodat we niet van de hand in de tand behoeven te leven.

We komen nu aan de derde fase, de tikfouten, leestekens etc. Er zijn slechts weinig auteurs die voor 100% foutloos werk kunnen leveren, en wij zullen dan ook steeds hier en daar een lettertje moeten veranderen. We gaan nu ook de foto's en tekeningen onder de loupe nemen, dit is het zwakste punt bij vele inzenders. Een foto die bewogen is of zwak van gradatie kunt u beter thuis laten. Veelal is de foto te klein, graag hebben wij als minimum het briefkaartformaat, of voor vierkante foto's 10x10. Is een foto in een regenbui opgenomen dan is het contrast te gering en kan hij nooit goed weergegeven worden. Een ingestuurd negatief of kleurendia geeft ons veel problemen, spaart u ons daarvoor. Een uitgeknipte krantenfoto komt ook niet in aanmerking.

Tot voor kort waren de meeste tekeningen ook een kwelling voor de redactie, hoewel goed bedoeld, was de kwaliteit meestal matig. Wij willen zo graag zuiver zwart-wit tekeningen hebben in O.I. inkt. Géén potlood-, kleuren-, of ballpointfantasiën. Ook uw redacteur is geen tekenaar en heeft heel weinig vrije tijd. Gelukkig is sedert korte tijd, de heer W.M. Arents tot onze redactie toegetreten, die nu geheel belangeloos, slecht uitgevoerde tekeningen herziet.

Ons redactielid W.H. Arents aan het werk

Foto W.F. Anderson.

Niet ieder heeft tekentalenten, laat u zich daardoor niet afschrikken, van een eenvoudige schets kunnen wij wel iets goeds maken. Deze opmerkingen mogen niemand drempelvrees bezorgen. Als u de moed gehad hebt om dit allemaal te lezen zult u zich wel afvragen, wanneer gebeurt er nu iets werkelijks? Nu wordt een afspraak gemaakt met de heren, Anderson, Arents en Roding en komen we bij elkaar in Enschede, Oldenzaal of Nijverdal. De heer Ponsteen, die enige jaren voor ons de Nederlandse taal bekritiseerd heeft, kon door omstandigheden zijn medewerking niet meer toezeggen. Bovengenoemd viertal werpt zich nu nog eens op de copy en leest de zaak nog eens vluchtig door, soms komt er nog een woord van kritiek en wordt er nog wat bijgeschaafd. Samen bespreken we welke artikelen en welke advertenties en berichten in het

volgende nummer geplaatst kunnen of moeten worden. Het is dan inmiddels zeker 11.30 geworden en uw redacteur stort zich weer in nacht en nevel, om zich naar Nijverdal te spoeden.

Een zeer belangrijk punt van de redactiebesprekingen zijn ook steeds onze "lange termijn plannen." Hieronder ressorteert bijvoorbeeld het Waddenboek en wat er nog meer in petto is. Ook wordt er besproken wie we nog eens kunnen aanzoeken om een bepaald artikel voor ons samen te stellen. Zo is steeds een wens op het programma, iemand te vinden, die eenvoudige artikelen, met een systematische opzet wil schrijven over mineralogie.

Schrijver is inmiddels het hek van zijn huis binnengedraaid en spoedt zich ter bedde, het hoofd vol problemen. Zodra er weer een avond vrij te maken is wordt er een begin gemaakt met het componeren van het nieuwe nummer.

De vragen stormen op me af: Oplaat, beschikbare ruimte, indeling van tekst en illustraties; volgorde, mededelingen. Tenslotte moet een gewichtsraming gemaakt worden. Wordt het nummer zwaarder dan 100 gr. dan kost ons dit dadelijk tientallen gulden meer aan port. Het aantal pagina's moet deelbaar zijn door 4, zeer grote tekeningen mogen alleen op het middenblad geplaatst worden. Wij geven globaal aan waar de foto's geplaatst moeten worden, de drukker doet dat later precies.

Hoe weten we nu, wat we kunnen plaatsen op 36 pagina's?

Allereerst gaan we letters tellen, wij weten hoeveel letters gemiddeld op een pagina van G. en H. gedrukt worden. Globaal weten we ook hoeveel letters een foto vraagt, het wordt nu een gewoon rekensommetje, we hebben plaats op 36 pagina's voor 122.400 letters. In vlot tempo moeten nu nog inhoud en adressen van de medewerkers getikt worden en een brief aan de drukker met aanwijzingen en vragen.

Als alles meeloopt ben ik na 5 uur werk gereed, koffie ingegrepen. De hele zaak wordt secuur ingepakt en wordt door een speciale koerier naar de post gebracht met expresse bestelling te Maastricht. Nu volgen er enkele dagen van rust, tenslotte hebben wij ons gezin en wil men ook nog wel zelf iets aan de geologie in de praktijk doen. Tegen het einde van de week is de rust voorbij en komt de uitgetikte copij uit Maastricht terug. We gaan nu vol goede moed weer 120.000 letters corrigeren. Secuur, letter voor letter nalezen en vaak de oorspronkelijke tekst naslaan. Eerst zie je daar als een berg tegen op en kost het veel tijd, later went het en is het mogelijk in een avond vlot klaar te komen. Inpakken maar en weer per expresse naar Maastricht. Het kan ook gebeuren dat we iets ruimte overhouden, die nog gevuld moet worden, het is met die foto's en tekeningen nooit precies te voorspellen wat ze aan ruimte vragen. Begrijpt u waarom we zo graag wat kleine artikelen erbij willen hebben?

Weer volgen enkele rustdagen (geloof u dit werkelijk)? Als ik thuis kom zegt mijn vrouw "er ligt een pak uit M.". Dit is dan de z.g. netcopy, met een speciale machine getikt op groot formaat vellen, mooi glanzend papier. We moeten nu zeer precies alles nalezen, dit is de laatste kans om wat te vinden. Bovendien mag er op deze vellen niets meer veranderd of bijgeschreven worden, alle aanwijzingen komen op aparte vellen, waarop regel en woord aangegeven worden. Dit kost weer een hele avond, ik neem nog even de aanwijzingen door, inhoud en adressen. Moet er nog iets aan de omslag veranderd worden? Zijn er nog wijzigingen in de oplaat, denk hierbij aan ons steeds toenemende ledental. Wanneer we een nummer hebben met veel auteurs dan moeten we, gezien de vele extra exemplaren, de oplaat weer wat verhogen. Het pakje gaat weer richting Maastricht, einde van het 1e bedrijf.

2e bedrijf (T.O. Offset).

Met een "Ha, daar is Grondboor weer", wordt de copie voor een nieuwe aflevering van Grondboor en Hamer door de drukker begroet.

Alvorens nu een beschrijving te geven van de weg die leidt van copy tot gedrukt orgaan, eerst iets over het drukprocede.

Het blad wordt n.l. niet in boekdruk, doch in offsetdruk vervaardigd. De offsetdruk is een procedé waarbij men het te drukken beeld langs fotografische weg op een offsetplaat overbrengt, waarvan dan gedrukt wordt, terwijl het hoogdruk- of boekdruk procedé werkt met zetsel en cliché's waarvan direkt gedrukt wordt.

Misschien hebben de lezers ontdekt dat het lettertype van G & H veel op een typeletter lijkt, en inderdaad het is een typeletter.

Omdat de kas van de vereniging, evenals zovele verenigingskassen niet onuitputtelijk is, heeft men concessies moeten doen aan het uiterlijk, want men zal begrijpen dat het typen van de tekst van Grondboor goedkoper is dan het zetten in drukletters. De letter die gebruikt wordt is die van een normale schrijfmachine, doch deze wordt ongeveer een vierde deel verkleind. Veel leken zien dan het verschil tussen druk- en typeletter nauwelijks. Men beoordeelt meestal alleen de leesbaarheid van de tekst en deze schijnt bij Grondboor en Hamer niet slecht te zijn, gezien de ontbrekende kritiek op dit punt.

Zo, en nu dan over naar het proces "Van manuscript tot G & H."

De ingezonden copie, waarvan de volgorde door de redactie reeds is aangegeven, wordt door een typiste op een vaste stelregelbreedte en een vast aantal regels per pagina "voorgetypt". Dit "voortypen" heeft een tweeledig doel. Op de eerste plaats weten wij, hoeveel pagina's de copie beslaat, waar een artikel eindigt en waar een nieuw artikel begint. Op de tweede plaats dient het voortypen om straks bij het netwerk de achterkantlijn recht te krijgen.

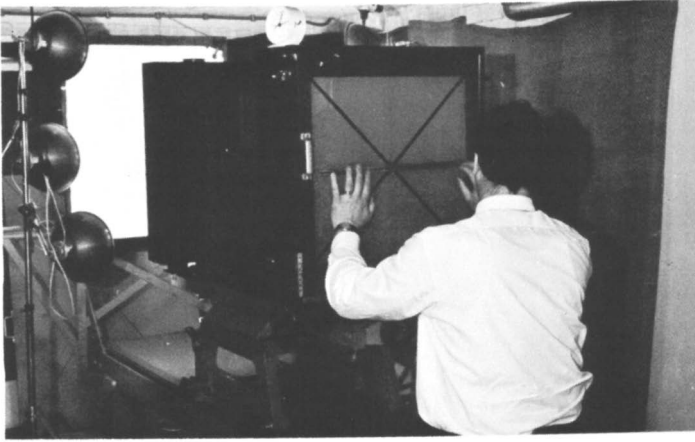
Bij het voortypen wordt tevens de plaats en grootte van de te reproducieren foto's en tekeningen bepaald, dus de lay-out ontstaat bij het voortypen.

Het heeft geen zin uitvoerig te vertellen hoe dit in zijn werk gaat, moge het daarom voldoende zijn te vertellen dat het rechtmaken voornamelijk gebeurt door het geven van meer of minder spaties tussen de woorden in de regels. Als de copie op deze wijze geheel is voorgetypt, wordt ze teruggezonden aan de redactie. Deze heren controleren of er niets is vergeten, of de ingezonden copie niet te veel is, en of de indeling goed is.

Na enkele dagen komt de copie bij de drukker terug en dan begint een tijdrovend en secuur werk voor de correctrice. Zij moet n.l. de copie "uitstrepn", d.w.z. zij moet de aanwijzingen voor de typiste aanbrengen, opdat deze bij het op net tikken de regels achter gelijk krijgt. Zoals gezegd wordt dit rechtmaken van de kantlijn verkregen door tussen de woorden meer dan één spatie te geven of b.v. achter een komma, punt of ander leesteken geen spatie te geven. Voor al deze manipulaties bestaan tekens en u zult begrijpen dat het nalezen van ca. 2200 regels (62 regels per pag.) en het aanbrengen van de bewuste tekens in evenzovele regels een heel werk is.

De zo uitgestrepte copie komt bij de typiste die op haar beurt nu aan het nettikken begint. Hiervoor wordt speciaal glanzend papier gebruikt en de typemachine met het te gebruiken lettertype is voorzien van een speciale inrichting voor gebruik van papieren carbonlint dat een diepzwarte afdruk geeft.

De ruimte voor de titels der artikelen wordt vrijgelaten omdat deze "koppen" alsmede de namen der auteurs in "drukletters" worden gezet. Maar dit gebeurt later.

Is de maat wel juist?

Het typen en uitstrepen van Grondboor.

Als op deze manier alle pagina's genummerd en wel klaar zijn, gaan ze weer ter correctie naar de redactie en dat is het ogenblik dat de typiste en correctrice een zucht van verlichting slaan; voor hen is Grondboor een afgedane zaak. Maar voor een ander deel van de drukkerij begint na terugontvangst en correctie van de copie het werk en zeker niet het gemakkelijkste.

Allereerst worden de kopjes gezet en boven de pagina's gemonteerd; tegelijkertijd worden de pagina's met 2 aan elkaar gemonteerd volgens een vast montageschema, n.l. 1-36, 2-35 enz. Ook worden nu de illustraties en foto's op hun plaats geplakt en dan is het moment aangebroken dat het geheel naar de fotografie gaat.

Van de teksten en tekeningen worden nu op de juiste verkleiningsfactor films gemaakt (lijnopnames noemt men dit) en van de foto's worden aparte opnames gemaakt die men rasteropnamen noemt. Om een foto n.l. te kunnen drukken, dient deze gerasterd te worden. Middels een glasplaat, waarop zeer fijne lijnen zo zijn gegraveerd dat ze kleine "gaatjes" vormen, wordt de foto "ontleed" in kleine puntjes van verschillende grootte.

Bekijkt u een gedrukte foto eens door de loupe en u zult minstens zo verrast zijn als bij het aanschouwen van uw geologische kostbaarheden. Na het ontwikkelen, fixeren en spoelen worden de films gedroogd om daarna terug te gaan naar de montage afdeling.

De films worden hier op een licht-montagekast bevestigd en de rasternegatieven worden in de lijnnegatieven geplakt. Tevens worden gaatjes in de film die licht doorlaten alsmede de plaknaadjes met een speciale dekverf dichtgeverfd.

Een negatief moet u zich voorstellen als een vel zwart papier waarbij de tekst, tekeningen of foto's lichtdoorlatend zijn, dus transparant.

Nu komt het opleggen van deze negatieven op de lichtgevoelige offsetplaat.

Vroeger werden de meeste offsetplaten in de drukkerij zelf lichtgevoelig gemaakt, maar de laatste jaren hebben de lichtgevoelige offsetplaten die door de drukkerijen van buitenaf worden betrokken een geweldige kwaliteitsverbetering ondergaan zodat nog weinigen zich aan het zelf-gevoeligmaken wagen.

De negatieven moeten juist op stand, dus zuiver recht op de offsetplaat worden gelegd, opdat straks bij het drukken het beeld ook recht op het papier komt.

De belichting van deze platen geschiedt in een copieerraam. Dit is een tafel of kast bestaande uit een rubbermat met rondom een opstaande rand. De plaat wordt hierop gelegd, een glazen deksel komt op de gummirand onder lichte druk en dan wordt tussen ruit en rubbermat de lucht weggezogen. De buitenlucht drukt nu de rubbermat omhoog en u begrijpt het al, er ontstaat een innig contact tussen negatief en plaat.

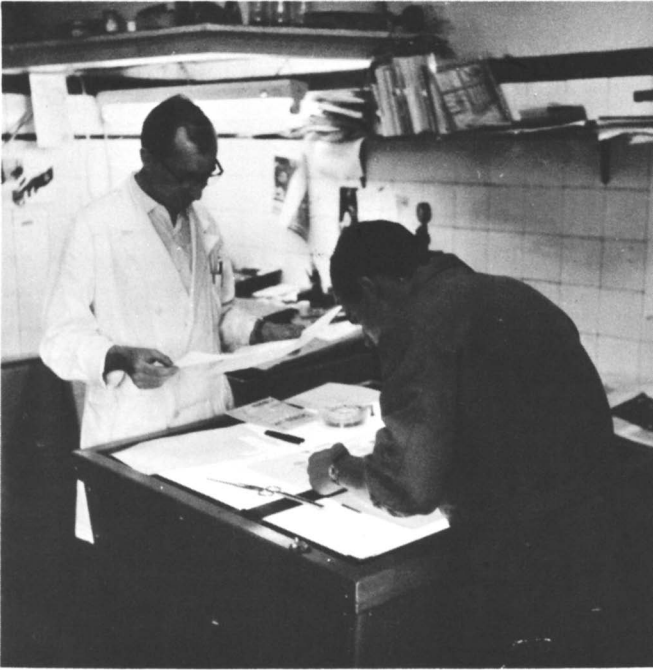
Belicht wordt met een ultra-violette-stralen producerende lichtbron, meestal nog een koolspitslamp.

Vervolgens wordt de plaat met een ontwikkelvloeistof ontwikkeld en ondergaat daarna, afhankelijk van het fabrikaat, soms nog een bepaalde behandeling.

Het beeld staat nu leesbaar op de offsetplaat, in tegenstelling tot een cliché of de tekst bij de boekdrukker, die altijd in spiegelbeeld staat. De zo gereed gekomen drukplaten, het zijn er 18 voor een boekje van 36 pagina's gaan nu naar de drukafdeling.

Hoe werkt nu een offsetmachine en hoe komt het beeld van de drukplaat op het papier?

Stelt u zich een dergelijke machine in zijn eenvoudigste vorm voor als een apparaat met boven elkaar liggende cylinders. Om de bovenste cylinder wordt de offsetplaat gespannen middels bevestigingsklemmetjes, afhankelijk van het merk machine. Om de middelste cylinder is permanent een rubberdoek gespannen terwijl de onderste cylinder onbekleed metaal is.

De montage van
de negatieven.

Proef goed,
drukken maar.....

Het beeld van de offsetplaat wordt nu, als de machine draait, overgebracht op het rubberdoek (in spiegelbeeld) en wanneer er nu tussen de rubberdoekcilinder en de onderste cilinder een vel papier wordt doorgevoerd, wordt het drukbeeld (weer leesbaar), overgebracht op het papier. Uiteraard zijn de machines gecompliceerder gebouwd dan hier beschreven, want de papierinvoer geschiedt door zuigglucht, het papier wordt zuiver ingelegd zodat de druk precies op dezelfde plaats op het papier komt (nodig voor zuiver registerwerk en kleurendruk) het papier wordt netjes in een uitvoerbak gedeponneerd zodat de vellen niet smetten enz.

Verder heeft iedere offsetmachine een inktwerk en van het aantal inktrollen is de kwaliteit van het drukbeeld afhankelijk.

Het is niet de bedoeling van dit artikel, u een verklaring van de offsetdruk te geven, doch u te vertellen hoe Grondboor en Hamer tot stand komt.

Welnu, we hebben reeds verteld dat het boekje met 2 pagina's tegelijk gedrukt wordt; dat betekent dat elk vel papier 2 keer door de drukmachine moet en dan 4 pagina's telt. Een nummer van 36 pagina's bestaat dus uit 9 vel papier en het omslag. Deze omslagen worden steeds voor enkele nummers vooruit gedrukt, doch de binnenzijde wordt uiteraard per nummer ingedrukt.

Bij een oplage van 1100 gaat er in een nummer van 36 pagina's dus een hoeveelheid papier van 9 x 1100 vel plus inschiet, dus een kleine 10.000 vel. overeenkomend met een gewicht van 75 kg. excl. de omslag.

Het drukken van een dergelijk nummer vraagt één werkdag. De drukker kan des avonds dus zijn machine voldaan schoonwassen. Voor hem is Grondboor weer voor 2 maanden taboe.

De laatste fase: het schoonsnijden.

Nu nadert Grondboor zijn voltooiing, alhoewel het handwerk nog een hartig woordje gaat meespreken.

Het is meestal in deze fase van afwerking dat de redactie, in casu de verzender van Grondboor naar de stand van zaken informeert en ook iedere keer weer voldaan het gesprek beëindigt omdat het blad weer op tijd klaar komt.

Het afwerken kan beginnen. De vellen worden gesorteerd tot boekjes, geniet gevouwen en schoongesneden. Alhoewel deze bewerkingen in 2 regels zijn neergeschreven gaat hier toch nog wel enige tijd mee heen.

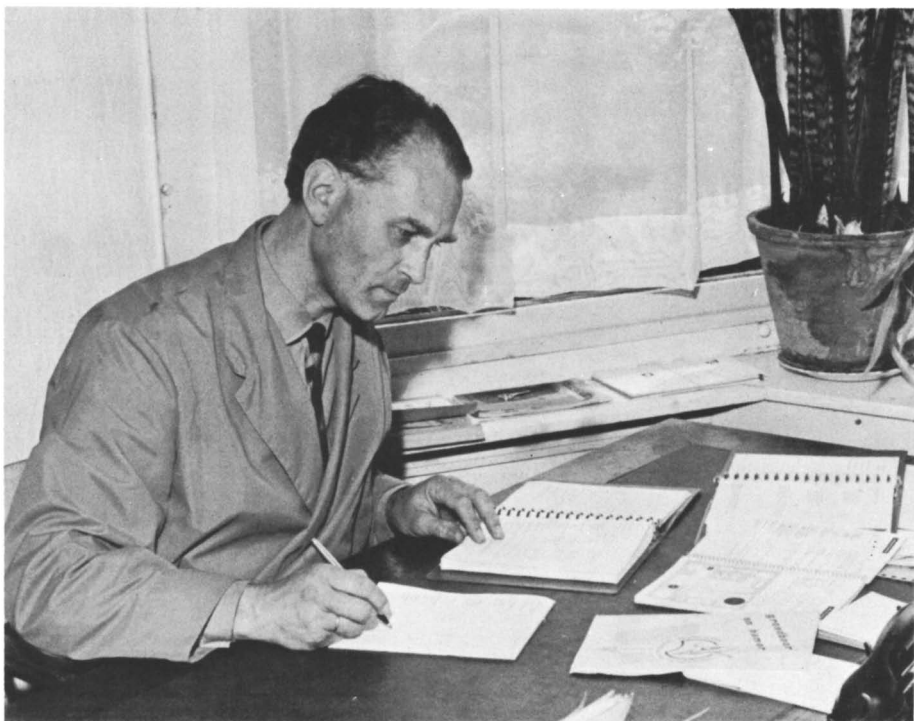
Ruim elf duizend vel vergaren, ca. 2200 nietjes aanbrenge, dan 1100 boekjes vouwen, 1100

boekjes 2 of 3 maal schoonsnijden, dat is een werk waarover één man enkele dagen zou doen.

Als dan de boekjes afgeteld gereed liggen rest nog het inpakken voor verzending in stevige dozen en het aanleveren bij de Spoorwegen.

En als dit vers van de pers gekomen exemplaar zich voorstelt aan zijn lange rij voorgangers in ons archief, rijdt ergens tussen Maastricht en Oldenzaal een trein door de nacht met in één van de wagons enkele pakken drukwerk: onze en uw Grondboor en Hamer.

Wéér is een nummer na weken werken gereedgekomen, wéér kan de heer Anderson u het boekje met de vertrouwde gele omslag toezenden, wéér kan men zich verdiepen in 36 pagina's wetenschap....en wéér kan uw drukker zich over zijn calculatieschema buigen en tot zichzelf zeggen: "wat heeft dit nummer van Grondboor en Hamer opgebracht?".....

3e bedrijf (W.F. Anderson).

Bij al het voorgaande, is ook de afdeling verzending niet lijdelijk blijven toezien. Het kaartsysteem is regelmatig bijgehouden, de adresveranderingen zijn verwerkt, nieuwe leden worden ingeschreven. Nieuwe adresplaatjes voor de adresseermachine moeten worden besteld, andere weder verwijderd. De adresplaatjes voor de adresseermachine moeten allen op postbestelling gerangschikt staan, dus Rotterdam bijeen, Amsterdam bijeen enz. Hierdoor komt men in aanmerking voor frankering bij abonnement, men behoeft dan geen postzegels te plakken en krijgt een korting van 30%, hetgeen per keer een besparing van ongeveer f 40,-- oplevert, of f 240,-- per jaar. Deze besparing verzoet dus wel, al deze extra arbeid.

De gehele vereniging staat aangetreden om straks de tocht door de adresseermachine te maken.

Foto J.H. Römer.

Nu begint een vermoeiend en tijdrovend werk. Ruim duizend maal een enveloppe pakken in de machine leggen, de handle overhalen en het couvert er weer uithalen. Onderwijl steeds nieuwe bundels adresplaatjes inleggen en verwijderen en het weerbarstige lint in de goede banen dwingen. Dit werk duurt ongeveer 5 uren en dan staan de enveloppen in rij en gelid gereed om straks gevuld te worden, bij welk werk ik steeds trouw terzijde wordt gestaan door twee behulpzame buurmeisjes. Elly Steinmeyer en Agnes Lansink, ieder 11 jaar oud. Om u een indruk te geven van de enorme toename van de werkzaamheden gedurende de laatste jaren, beziet men maar eens de "Grafische voorstelling" van het aantal tijdschriften in 1953 ten opzichte van 1965.

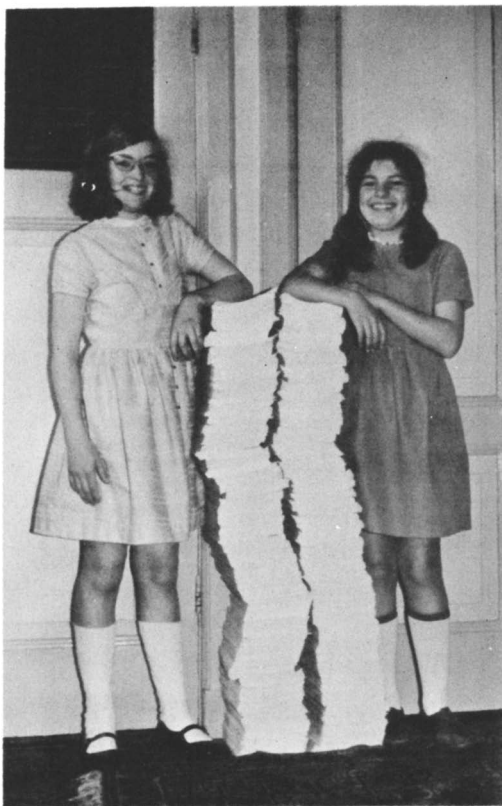
Dan komt de lang verbeide dag, dat de wagen van v.Gend en Loos met de pakken uit Maastricht arriveert. Meestal belt mijn vrouw mij dan direct op om mij te waarschuwen. Onze beide assistenten krijgen een boodschap en 's avonds is dan de gehele huiskamer één grote werkplaats.

De meisjes vullen de enveloppen, tellen het aantal stuks per plaats en maken de verzendlijst voor de post gereed. Ik ben druk bezig alle pakketten met touw te bundelen en de enveloppen voor het buitenland van postzegels te voorzien.

1953.
250 exemplaren voor verzending
(links Elly, rechts Agnes)

Foto W.F. Anderson.

1965.
1100 exemplaren voor verzending
(links Elly, rechts Agnes)

Tenslotte wordt alles per auto naar de post gebracht en wordt de heer Römer opgebeld om te vragen, hoe ver hij met de voorbereiding voor het volgende nummer is.

De laatste acte speelt zich natuurlijk bij onze penningmeesteresse af, die niet alleen moet zien geld in kas te krijgen, maar het dan ook nog weer moet uitgeven, maar Maastricht betalen we natuurlijk altijd graag!

Ank op een rotstop (1000 m) in de buurt van Okehampton. Deze heuvels zijn helemaal van graniet. Er grazen alleen maar wat schapen.

Voeding van het N.G.V. (Nederlands Geologisch Varken) Wie heeft er nog wat?

Foto W.F. Anderson.